

„ФАЗЕРЛЕС” АД

ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За 2019 година

**Годишният финасов отчет е одобрен и подписан от името на
„ФАЗЕРЛЕС” АД от:**

Изпълнителен директор:

инж.МилкоКесаровски

Съставител:

Стефка Атанасова

Силистра, 24 април 2019 г.

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

I. Обща информация

Наименование на предприятието: "ФАЗЕРЛЕС" АД

Изпълнителен директор: инж. Милко Кесаровски

Съставител: Стефка Атанасова

Държава на регистрация на предприятието: България

Седалище и адрес на регистрация: Промислена зона запад п.к.93

Обслужващи банки: ОББ, SG "Експресбанк", ДСК, Райфайзенбанк, УниКредит Булбанк.

1. Корпоративна информация

„ФАЗЕРЛЕС” АД е дружество, създадено през 1993г. Дружеството е със седалище и адрес на управление гр. Силистра, Промишлена зона запад п.к.93. Съдебната регистрация е от 1993 г., решение № 1123/1993г. на СОС. Последните промени в Устава са през 2014 г., а при органите на управление на дружеството през 2017 г. и са вписани в търговския регистър към Агенция по вписванията.

1.1. Собственост и управление

Към 31 март 2019 г. разпределението на акционерния капитал на дружеството е както следва:

№ по ред	БУЛСТАТ	Име	Брой акции	Отн. дял в %
		Основен капитал към 31.03.2019 г. - общо	515000.00	100.00
1	40534040	ТЕКСИМ БАНК АД	2382	0.46
2	103860807	ГАЛИ ФИНАНС ЕООД	7	0
3	110520242	ВЪЗРАЖДАНЕ КАСИС ООД	7	0
4	114077591	"КАПИТАЛ ИНЖЕНЕР ПРОЕКТ" ООД	400	0.08
5	118006638	ФАЗЕРИНВЕСТ АД	301750	58.59
6	121133745	БОНЕВ СОФТ ОДИТИНГ ООД	250	0.05
7	121273188	КАПМАН АД	2830	0.55
8	130337234	"АГЕНЦИЯ ЗА ИНВЕСТИЦИИ И КОНСУЛТАЦИИ" АД	25	0
9	130480645	УПФ "ЦКБ-СИЛА"	17734	3.44
10	130606147	ТРАНСПРИНТ ООД	150	0.03
11	130669286	АДРОНА ЕООД	1346	0.26
12	130823204	ДИДЖИТАЛ ЕЛЕКТРОНИКС ЕООД	15	0
13	131229667	ДФ КАПМАН КАПИТАЛ	6913	1.34
14	131326575	ДФ ОББ БАЛАНСИРАН ФОНД	1890	0.37
15	131396940	ДФ ЕЛАНА ВИСОКОДОХОДЕН ФОНД	1400	0.27
16	131477292	ЦЕНТЪР ЗА ИНОВАТИВНО РАЗВИТИЕ ЕООД	1	0
17	131500620	ДФ "ДСК БАЛАНС"	4521	0.88
18	131562547	ДФ ОББ ПРЕМИУМ АКЦИИ	8565	1.66
19	131569986	ДФ ДСК РАСТЕЖ	8844	1.72
20	131572114	ДФ КАПМАН МАКС	13250	2.57
21	141704	LEO OVERSEAS LTD	23163	4.5
22	148139847	ДФ КУЕСТ ВИЖЪН	300	0.06

23	148139861	ДФ ПРАЙМ АСЕТС	361	0.07
24	175064530	СЕЛЕКТ РЕГИОНАЛ	786	0.15
25	175188389	ДФ ПРОФИТ	179	0.03
26	175203663	ПЪРПЪЛ ЕЪР ЕООД	30	0.01
27	175283638	ДФ ЦКБ ЛИДЕР	28	0.01
28	175373078	ДФ АКТИВА ВИСОКОДОХОДЕН ФОНД	157	0.03
29	175554057	ДФ ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ	760	0.15
30	175554107	УПФ ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ	20270	3.94
31	175554114	ППФ ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛЕН ИНСТИТУТ	3355	0.65
32	175875294	ДФ КАПМАН ФИКС	321	0.06
33	26634804	ДЕЛТА КОНСТРУКТ ЕООД	56	0.01
34	828069921	ИСТЪР ИНВЕСТ АД	61	0.01
35	831447150	ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА - АД	12501	2.43
		Физически лица - 823 акционери	80392	15.62

„ФАЗЕРЛЕС” АД има едностепенна система на управление със съвет на директорите в състав:

- Манол Иванов Тодоров
- Милко Христов Кесаровски
- Величка Иванова Борисова
- Антон Любенов Тулев
- Марин Илиев Пенев

Дружеството се представлява от Милко Христов Кесаровски.

Към 31.03.2019г. средно списъчен брой на персонала в дружеството - 194 работници и служители (2018г. 192 работници и служители).

1.2. Предмет на дейност

Предметът на дейност на Дружеството през 2019г. включва следните видове операции и сделки:

- Производство на дървесно-влакнести плочи, комбинирани опаковки
- Услуги
- Търговия с изделията в страната и чужбина.
- Автотранспортни услуги и други

1.3. Структура на Дружеството

„ФАЗЕРЛЕС” АД няма разкрити клонове и представителства.

Финансовият отчет е самостоятелен отчет на предприятието.

II. База за изготвяне на финансовите отчети и приложени съществени счетоводни политики

1. База за изготвяне на финансовия отчет

Дружеството води текущото си счетоводство и изготвя финансовите си отчети в съответствие с изискванията на българското търговско и счетоводно законодателство.

Финансовият отчет е изготвен на база историческа цена.

Дружеството води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема за отчетна валута за представяне. Данните във финансовият отчет и приложенията към него са представени в хиляди лева, освен ако нещо друго изрично не е указано.

1.1. Прилагане за първи път на НСС

Съгласно Закона за счетоводство, в сила от 01 януари 2016 година, Международните счетоводни стандарти (МСС), приети за приложение от Комисията на Европейския съюз, бяха задължителни за предприятия, чиито прехвърлими ценни книжа са допуснати за търговия на регулиран пазар в държава-членка на ЕС. С измененията в Закона за счетоводство, публикувани в ДВ, бр. 98 от 27.11.2018 г. и на основание чл. 34, ал.2 от Закона за счетоводство, индивидуалните отчети на предприятията, чиито прехвърлими ценни книжа са допуснати за търговия на регулиран пазар в държава-членка на ЕС, могат бъдат изготвяни на база НСС.

В съответствие с измененията в Закона за счетоводство, дружеството е приело база за изготвяне на финансовите му отчети за 2018 да са НСС.

Настоящият отчет е изготвен на база националните стандарти, съгласно редакцията им в сила от 01 януари 2016 година (утвърдени с ПМС № 46/2005 г., ДВ бр. 30/07.04.2005 г., изменени и допълнени с ПМС № 251/2007 г., ДВ бр. 86/26.10.2007 г. и с ПМС № 394/2015 г., ДВ бр. 3/12.01.2016 г.), и се състои от: счетоводен баланс, отчет за приходите и разходите, отчет за паричните потоци, отчет за собствения капитал и приложение.

Финансовият отчет на Дружеството за 2019 година е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС) с общоприетото наименование на рамката с общо предназначение – счетоводна база, еквивалентно на дефиницията на рамката, въведена в пар.1, т.8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството „Международни счетоводни стандарти“ (МСС).

Това е първият финансов отчет на предприятие, изготвен в съответствие с изискванията на НСС. При изготвянето на финансовия отчет е приложена счетоводна политика в съответствие с всеки приложим национален счетоводен стандарт.

В настоящия финансов отчет сравнителната информация за предходната 2018 година е представена в съответствие с Националните счетоводни стандарти, при спазване изискванията на НСС 42 Прилагане за първи път на Националните счетоводни стандарти. Сравнителната информация е за 31.12.2017 г., а встъпителният баланс по НСС е към 01.01.2017 г. (датата на преминаване към НСС). При изготвянето на встъпителния баланс по НСС, дружеството е коригирало стойностите, отчетени преди това във финансовите отчети, изготвени в съответствие с Международните счетоводни стандарти. Обяснението на това как преминаването от отчитане по МСС към НСС е повлияло на финансовото състояние, финансовите резултати и паричните потоци на предприятието, е изложено в приложенията.

2. Приложени съществени счетоводни политики

2.1. Промени в счетоводната политика и грешки

Представянето на финансов отчет съгласно НСС изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предложения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и на разходите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предложения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условия на финансова кризиснесигурностите са по-значителни). Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна

преценка или сложност, или където предложенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени в Приложение № 2.23.

2.2. Консолидиран отчет на дружеството

Дружеството е дъщерно на ФазеринвестАД (майката) и не изготвя консолидиран отчет за 2018 г.

2.3. Сравнителни данни

Дружеството представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година (период).

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират, за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

2.4. Функционална валута и признаване на курсови разлики

Функционалната и отчетна валута на представяне на дружеството е българският лев. С въвеждането на еврото като официална валута на Европейския съюз съотношението е BGN 1.95583:EUR 1.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се третират като текущи приходи и разходи в отчета за всеобхватния доход.

2.5. Приходи

Приходите в Дружеството се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която стопанските изгоди се придобиват от Дружеството и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

Дружеството отчита текущо приходите от обичайната дейност по видове дейности.

Признаването на приходите се извършва при спазване на приетата счетоводна политика за следните видове приходи:

- Приходи от продажба на стоки, продукция и др. Активи-приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи от собствеността на стоките преминават в купувача.
- При извършване на краткосрочни услуги – при завършване на съответната услуга и приемане на работата от клиента.
- При дългосрочни услуги -на базата на етап на завършен договор.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на баланса, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ. Етапът на завършен договор се определя на база на приетите към датата на изготвяне на отчета изпълнени работи и съответната пропорционална част на направените разходи.

- Приходите от наеми се признават на времева база за срока на договора.
- Приходи от лихви – признаването на лихвите за приход се извършва по метода ефективната лихва.
- Възнаграждения за права – на база на принципа на начисляването съгласно съдържанието на съответното споразумение.
- Приходи от дивиденди- при установяване на правата за получаването им.

Приходите се отчитат на принципа на текущо начисляване. Оценяват се по справедливата стойност на полученото или подлежащо на получаване.

2.6. Разходи

Дружеството отчита текущо разходите за дейността по икономически елементи и след това отнася по функционално предназначение с цел формиране размера на разходите по направления и дейности. Признаването на разходите за разход за текущия период се извършва при начисляване на съответстващите им приходи. Оценяват се по справедливата стойност на платеното или предстоящо за плащане

Разходите в Дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущи разходи за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Финансови приходи и разходи в отчета за всеобхватния доход се състоят от лихвени приходи и разходи, свързани с предоставени и получени заеми, както и такси и други преки разходи по кредити и банкови гаранции и курсови разлики от валутни операции.

Принципът на начисление се отнася до финансовите разходи и финансовите приходи, така както се отнася до всички други компоненти на отчета за приходите и разходите. Те включват и всички обезценки на финансови активи.

2.7. Дълготрайни материални активи (Имоти, машини и оборудване)

Имотите, машините и оборудването (дълготрайните материални активи) са представени в отчета за финансовото състояние по себестойност намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка, с изключение на земите и сградите придобити до 01.01.2003г. Земи и сгради придобити преди 01.01.2003г. са представени по преоценена до тяхната справедлива стойност, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Земята не се амортизира.

Преоценената (справедлива) стойност на имотите е определена от независими оценители към 01.01.2003г., във връзка с преминаване към МСФО. Натрупаната към датата на оценка амортизация е изписана. Ако натрупаната амортизация е недостатъчна, е направена корекция в отчетната стойност на активите за сметка на преоценъчния резерв.

Първоначално оценяване

Като имоти, машини и съоръжения се отчитат активи, които отговарят на критериите на НСС 16 и имат стойност при придобиването равна или по-висока от 700 лева. Активите които имат стойност по ниска от посочената се отчитат като текущи разходи за периода на придобиване в съответствие с одобрената счетоводна политика. Всеки имот, машина или съоръжение се оценява при придобиването му по цена на придобиване определена в съответствие с изискванията на НСС 16.

При първоначално придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по себестойност, която включва покупната цена, митническите такси и всички други преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи основно са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, непризнат данъчен кредит и др.

Последващо оценяване

Избраният от дружеството подход за последваща балансова оценка на имотите, машините, съоръженията и оборудването е модела на себестойността по НСС 16 – себестойност, намалена с начислените амортизации и евентуална обезценка.

Метод на амортизация

Дружеството използва линеен метод на амортизация на имотите, машините и оборудването (дълготрайните материални активи). Остатъчният полезен живот за земи и сгради по отделни активи е определен от независими оценители към 01.01.2003г. Усредненият полезен живот по групи активи е както следва:

- сгради –от 25г. до 50 г.
- машини и оборудване – от 5 г. до 15г.
- авомобили - от 10г. до 15 г.
- съоръжения – 25г.
- компютри – от 2г. до 5 г.
- транспортни средства – 12,5г.
- стопански инвентар –15 г.

Определените срокове на полезен живот на дълготрайните материални активи се преглеждат в края на всеки отчетен период. Ефектът от промените в счетоводните приблизителни оценки се признава от възможно най-ранния бъдещ период.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчният му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на дълготрайните материални активи подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановителната им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановителна стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се коригира до възстановителната стойност на активите. Възстановимата стойност на дълготрайните материални активи е по-висока от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност в употреба. За определянето на стойността в употреба на активите, бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност, като се прилага дисконтов фактор преди данъци, който отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за всеобхватния доход.

Балансовата стойност на даден имот, машина, съоръжение и оборудване се отписва при освобождаване от актива. Печалбата или загубата, възникваща от отписването на имот, машина, съоръжение или оборудване се включват в отчета за доходите, когато активът се отпише.

2.8. Дълготрайни нематериални активи

Като нематериалните активи се отчитат активи, които отговарят на определението за нематериален актив и отговарят на критериите за отчитане на нематериални активи формулирани в НСС 38. В техния състав са включени лицензии за ползване на програмни продукти емисионни квоти.

Първоначално нематериалните активи се отчитат по цена на придобиване. Нематериалните активи се отчитат след придобиването по себестойност намалена с натрупаната амортизация и натрупани загуби от обезценка

Нематериалните активи, които подлежат на амортизация се амортизират по линейния метод за срока на определения полезен живот с изключение на нетекущите емисионни квоти, които се отписват при употребата им.

Амортизацията започва, когато активът е на разположение за ползване, т. е., когато той е на мястото и в състоянието, необходимо за способността му да работи по начин, очакван от ръководството. Амортизацията се прекратява на датата, на която активът е отписан.

Средният полезен живот в години и амортизацията за данъчни цели за основните групи амортизируеми нематериални активи, е както следва:

<u>Група</u>	<u>Години</u>	<u>Амортизации</u> <u>за данъчни</u> <u>цели в %</u>
<u>Програмни продукти</u>	<u>2</u>	50
<u>Сертификати по ИСО</u>	<u>2</u>	50

Активи, които имат неопределен полезен живот не се амортизират, а се проверяват за обезценка на годишна база. Активи, които се амортизират, се прегледват за наличие на обезценка, когато са на лице събития или има промяна в обстоятелствата, подсказващи, че балансовата стойност на активите не е възстановима. За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност надхвърля възстановимата. Възстановимата стойност е по-високата от нетната продажна стойност и стойността в

употреба. За да се определи стойността в употреба, активите се групират в най-малките възможни разграничими единици, генериращи парични потоци.

Търговия с емисии.

При първоначално придобиване разпределените квоти за вредни газове се признават като нематериални активи по номинална стойност (нулева стойност). Дружеството прилага метод на отписване на квотите за вредни газове при продажбата им за периода.

2.9. Дългосрочни финансови активи

Дългосрочните инвестиции, представляващи участие в дъщерни, асоциирани и други дружества са представени във финансовия отчет по себестойност.

Притежаваните от дружеството инвестиции подлежат на преглед за обезценка. При установяване на обезценка, същата се отразява в отчета за всеобхватния доход.

2.10. Материални запаси

Материалните запаси са оценени по по-ниска от: цената на придобиване и нетната реализуема стойност. Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване, както следва:

- Суровини и материали в готов вид – всички доставни разходи, които включват вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановими данъци и други разходи, които допринасят за приважане на материалите в готов за тяхното използване вид;
- Готова продукция (строително монтажни работи) – преки разходи на материали и труд и приспадаща се част от производствените непреки разходи при нормално натоварен капацитет на производствените мощности, с изключение на административните разходи, курсовите разлики и разходите по привлечени финансови ресурси.

При употребата (продажбата) на материалните запаси се използва методът на среднопреглената цена.

Нетната реализуема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанска дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация. Тя се определя на база анализ от специалисти в дружеството, като се използва информация за цени от последни доставки и/или офертни цени на материални запаси от същия вид.

2.11. Вземания

Вземанията от клиенти по продажби, се признават и отчитат по оригинална фактурна стойност, намалена с обезценка за несъбираеми суми. Приблизителната оценка за съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума съществува висока несигурност. Несъбираемите вземания се обезценяват изцяло, когато това обстоятелство се установи. Несъбираемите вземания се отписват при тяхното установяване.

Определянето на обезценката се извършва на база на възрастовият анализ на всяко едно вземане като е прието вземания с изтекъл срок от падежа повече от една година да се обезценяват.

Предплатените разходи, които касаят следващи отчетни периоди се представят като авансово преведени суми на доставчици и се включват във вземанията от клиенти и доставчици

Данъците за възстановяване се представят по оригиналния размер на сумата на вземането.

Другите вземания се представят по себестойност.

Като дългосрочни се класифицират вземания, които са с фиксиран падеж и остатъчен срок до падежа над **една година** от датата на падежа.

Като краткосрочни се класифицират вземания които са:

- без фиксиран падеж
- с фиксиран падеж и остатъчен срок до падежа до една година от датата на финансовия отчет

2.12. Парични средства

Паричните средства и парични еквиваленти включват парични средства в брой и в банки, съответно в лева и във валута. Паричните еквиваленти са краткосрочни, лесно обратими високоликвидни вложения, които съдържат незначителен риск от промяна в стойността им.

Паричните средства включват касовите наличности и разплащателните сметки.

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- Паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- Лихвите по получените кредити за оборотни средства са включени като плащане за оперативна дейност;
- Лихвите по получени инвестиционни кредити са включени като плащания към финансовата дейност;
- При доставка на дълготрайни активи от страната, платеният ДДС се посочва на ред „плащания към доставчици” към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява в оперативните потоци на дружеството за съответния период (месец).

2.13.Задължения към доставчици и други задължения

Задълженията към доставчици и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури, която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги.

2.14. Задължения към финансови институции

Всички заеми и други привлечени финансови ресурси се отчитат по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси.

Лихвоносните заеми и други привлечени финансови ресурси се класифицират като текущи, освен за частта от тях, за която дружеството има безусловно право да уреди задължението си в срок над 12 месеца от датата на баланса.

2.15.Лизинг

Съгласно НСС17 лизингов договор се класифицира като финансов лизинг, ако прехвърля по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху актива. Лизингов договор се класифицира като оперативен лизинг, ако не прехвърля по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху актива.

Финансов лизинг

Лизингополучател

Финансовият лизинг, при който се трансферира към дружеството съществената част от всички рискове и стопански ползи, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се капитализира в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя като се представя като имоти, машини и оборудване под лизинг по цена на незабавна продажба или ако е по-ниска – по настоящата стойност на минималните лизингови плащания. Лизинговите плащания съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихвата) и приспадащата се част от лизинговото задължение (главница), така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение. Лихвените разходи се включват в отчета за всеобхватния доход и се признават като финансови разходи.

Придобитите под финансов лизинг активи се амортизират на база полезния живот на актива и в рамките на лизинговия срок.

Оперативен лизинг

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг.

Постъпленията по оперативния лизинг се признават като други доходи в отчета за всеобхватния доход на база линеен метод за периода на лизинга.

Плащанията във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи за външни услуги в отчета за всеобхватния доход на база линеен метод за периода на лизинга.

2.16.Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в дружеството се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство в България.

Задължения към персонал и осигурителни организации се класифицират задължения на предприятието по повод на минал труд, положен от наетия персонал и съответните осигурителни вноски, които се изискват от законодателството. Съгласно изискванията на НСС19 се включват и начислените краткосрочни доходи на персонала с произход непозлвани отпуски на персонала и начислените на база на действащите ставки за осигуряване, осигурителни вноски върху тези доходи.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за наетия персонал под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми за уреждане в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналът е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за приходите и разходите (в печалбата или загубата за годината).

Към датата на всеки финансов отчет дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсирани отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползаното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за сумата за самите възнаграждения и на вноските по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Планове с дефинирани вноски

Основно задължение на дружеството като работодател в България е да извършва задължително осигуряване на наетия си персонал за фонд „Пенсии”, допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд „Общо заболяване и майчинство” (ОЗМ), фонд „Безработица”, фонд „Трудова злополука и професионална болест” (ТЗПБ), фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите” (ГВРС) и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски се утвърждават всяка година със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО) в съотношение 60:40 (2016г.: 60:40).

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от дружеството в качеството му на работодател, са планове с дефинирани вноски. При тях работодателят плаща месечно определени вноски в държавен фонд „Пенсии”, фонд „ОЗМ”, фонд „Безработица”, фонд „ТЗПБ”, както и в универсални и професионални пенсионни фондове – на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към дружеството няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Дължимите от дружеството вноски по плановете с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата), освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда дружеството в качеството му на работодател в България е задължено да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват нефондирани планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на финансовия отчет, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им, се представя в отчета за всеобхватния доход като: а) разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникват, и представят в текущата печалба или загуба, по статия „разходи за персонал”, и б) ефектите от последващите оценки

на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби, се признават веднага, в периода, в който възникват, и се представят към други компоненти на всеобхватния доход, по статия „последващи оценки на пенсионни планове с дефинирани доходи”. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предложения и опита.

Към датата на всеки годишен финансов отчет дружеството назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котиран в България, където функционира и самото дружество.

Доходи при напускане

Съгласно местните разпоредби на трудовото и осигурително законодателство в България, дружеството като работодател има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор преди пенсиониране определени видове обезщетения.

Дружеството признава задълженията към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база публично анонсиран план, вкл. за реструктуриране, да се прекрати трудовия договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документ за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.17. Акционерен капитал и резерви

„ФАЗЕРЛЕС“ АД е акционерно дружество и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на акционерен капитал, който да служи като обезпечение на кредиторите на дружеството за изпълнение на техните вземания към него. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност.

Съгласно изискванията на Търговския закон и Устава дружеството е длъжно да формира фонд Резервен, като източници на фонда могат да бъдат:

- Най-малко една десета от печалбата, която се отделя, докато средствата за фонда достигнат 100% от капитала или по-голяма част, предвидена в Устава;
- Средства, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);
- Други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в Устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на капитала.

2.18. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2018г. е 10% (2017г.: 10%).

Отсрочени данъци върху печалбата се определят чрез прилагане на балансовия пасивен метод, за всички временни разлики към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочени данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползвани данъчни загуби, до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспадат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от

признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда при изготвяне на годишния отчет и се редуцира до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за периода, през който активите ще се реализират, а пасивите ще се уредят (погасят) на база данъчните закони, които са в сила или с голяма степен на сигурност се очаква да са в сила.

Към 31.12.2017г. отсрочените данъци върху печалбата са оценени при ставка 10% (31.12.2016г.: 10%).

2.19. Доходи на акция

Основните доходи на акция се изчисляват като се раздели нетната печалба или загуба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите, притежатели на обикновени акции, на средно-претегления брой на държаните обикновени акции за периода.

Средно-претегленият брой акции представлява броят на държаните обикновени акции в началото на периода, коригиран с броя на обратно изкупените обикновени акции и на новоиздадените такива през периода, умножен по средно-времевия фактор. Този фактор изразява броя на дните, през които конкретните акции са били държани, спрямо общия брой на дните през периода.

2.20. Провизии

Провизии се признават, когато дружеството има настоящо (конструктивно или правно) задължение в резултат на минало събитие и е вероятно, че погасяването/уреждането на това задължение ще породи необходимост от изходящ поток от ресурси на дружеството. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството към датата на отчета за всеобхватния доход, необходими за уреждането на съответното задължение. Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен. Когато се очаква част от ресурсите, които ще се използват за уреждане на задължението да бъдат възстановени от трето лице, дружеството признава вземане, ако е налице висока степен на сигурност на неговото получаване и стойността му може надеждно да се установи и доход (кредит) по същата позиция в отчета за всеобхватния доход, където е представена и самата провизия.

2.21. Финансови инструменти

Финансови активи

Дружеството класифицира своите финансови активи в категорията заеми (кредити) и вземания. Класификацията е в зависимост от същността и целите (предназначението) на финансовите активи и се определя от ръководството към датата на първоначалното им признаване в отчета.

Обичайно дружеството признава в отчета за финансовото състояние финансовите активи на датата на търгуване – датата, на която то се е обвързало (поело е окончателен ангажимент) да закупи съответните финансови активи. Всички финансови активи първоначално се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията, с изключение на тези активи, които са по справедлива стойност през печалби и загуби. Последните се признават по справедлива стойност, а преките разходи по транзакцията се признават веднага в отчета за приходи и разходи.

Финансовите активи се отписват от счетоводния баланс на дружеството, когато правата за получаване на парични средства (потоци) от тези активи са изтекли или са прехвърлени и дружеството е прехвърлило съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго дружество (лице). Ако дружеството продължава да държи съществената част от рисковете и ползите асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то продължава да признава актива в баланса си, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания

Кредити и вземания са Недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котира на активен пазар. Те се оценяват в баланса по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с направената обезценка. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в един обичаен оперативен цикъл на дружеството, а останалите – като нетекущи. Тази група финансови активи включва: предоставени заеми, търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, парични средства и парични еквиваленти от баланса. Лихвеният доход по кредитите и вземанията се признават на база ефективната лихва, освен при краткосрочните вземания под 12 месеца, където признаването на такъв доход е неоснователно като несъществено и в рамките на обичайните кредитни условия. Той се представя в отчета за приходи и разходи .

Финансови активи на разположение и за продажба

Финансовите активи на разположение и за продажба са недеривативни активи, които са предназначени с такава цел или не са класифицирани в друга група. Обичайно те представляват некотирани или ограничено котира на борса акции или дялове в други дружества, придобити с инвестиционна цел, и се включват към нетекущите активи, освен ако намерението на дружеството е да ги продава в рамките на следващите 12 месеца и активно търси купувач.

Финансовите активи на разположение и за продажба се оценяват по цена на придобиване, защото са в дружества от затворен тип, за които е трудно да се намерят данни за аналогови пазарни транзакции или поради обстоятелството, че бъдещото функциониране на тези дружества е свързано с определени несигурности, за да може да се направят достатъчно разумни и обосновани дългосрочни предположения за изчисляването на справедливата стойност на техните акции чрез други алтернативни оценъчни методи.

Дивиденди по акции и дялове, класифицирани като финансови активи на разположение и за продажба, се признават и отчитат в отчета за приходи и разходи, когато се установи, че дружеството е придобило правото върху тези дивиденди.

Финансови пасиви и инструменти на собствения капитал

Дружеството класифицира дългови инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови задължения или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договор със съответния контрагент относно тези инструменти.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват заеми (кредити), задължения към доставчици и други контрагенти. Първоначално те се признават в отчета по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва.

Финансиране

Дългосрочното финансиране, свързано с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за целия полезен живот на актива, обичайно съразмерно на призната в разходите за амортизация.

2.22.Преценки от определящо значение при прилагане счетоводната политика на дружеството. Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност.

Оценка на задължение за дългосрочни доходи на персонала.

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани изчисления на актюери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор, които предположения са преценени от ръководството като разумни и уместни за дружеството

Обезценки на вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави в края на всяка финансова годинана индивидуална база. Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране, подлежат на анализ за определяне частта от тях, която е реално събираема, а

останалата част до номинала на съответното вземане се признава в отчета за приходи и разходи като загуба от обезценка.

Провизии за гаранции

При определяне на начисленията за добро изпълнение на изпълнените и приети СМР, които биха се усвоили при предевяване на претенции за качеството от страна на клиентите, са използвани изчисления на ръководството в размер на % от изпълнените и приет с акт № 19 СМР, базирани на договорите за строителство и отчитащ опита на дружеството.

2.23. Събития, настъпили след датата на годишния финансов отчет

Събития след датата на баланса са онези събития, както благоприятни, така и неблагоприятни, които възникват между датата на баланса и датата, на която годишният финансов отчет е одобрен за публикуване.

Коригиращи са тези събития, които доказват условия, съществували на датата на годишния финансов отчет.

Некоригиращи събития – са събития, които са показателни за условия, настъпили след датата на годишния финансов отчет.

Предприятието коригира сумите, признати във финансовите отчети, за да отрази коригиращите събития след датата на баланса и осъвременява оповестяванията.

Предприятието не коригира сумите, признати във финансови отчети, за да отрази некоригиращите събития след датата на баланса. Когато некоригиращите събития след датата на баланса са толкова съществени, че неоповестяването би повлияло на способността на потребителите на финансовите отчети да вземат стопански решения, предприятието оповестява следната информация за всяка съществена категория на некоригиращото събитие след датата на баланса:

- естеството на събитието;
- оценката на финансовия му ефект или изявление, че такава оценка не може да бъде направена.

Допълнителна информация към статиите на финансовия отчет

А. Счетоводен баланс

1. ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ(ИМОТИ,МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ)

	Земи и сгради		Машини, съоръжения и оборудване		Транспортни средства		Други		Разходи за придобиване на ДМА		Общо:	
	2019 BGN'000	2018 BGN'000	2019 BGN'000	2018 BGN'000	2019 BGN'000	2018 BGN'000	2019 BGN'000	2018 BGN'000	2019 BGN'000	2018 BGN'000	2019 BGN'000	2018 BGN'000
Отчетна стойност												
Салдо на 1 януари	3 632	3 619	24 194	24 330	2 827	2 828	662	670	252		31 567	31 447
Придобити		17	14	45		-		-	193	276	207	338
Отписани		(4)	(5)	(182)		(1)		(8)		(24)	(5)	(219)
Салдо на 31 март	3 632	3 632	24 203	24 193	2 827	2 827	662	662	445	252	31 769	31 566
Набрано изхбяване												
Салдо на 1 януари	2 140	2 083	17 784	17 411	1 885	1 762	534	470	-	-	22 343	21 726
Начислена амортизация	14	57	134	554	29	124	13	72	-	-	190	807
Отписана амортизация			(5)	(182)		(1)		(8)	-	-	(5)	(191)
Салдо на 31 март	2 154	2 140	17 913	17 783	1 914	1 885	547	534	-	-	22 528	22 342
Балансова стойност на 31 март	1 478	1 492	6 290	6 410	913	942	115	128	445	252	9 241	9 224
Балансова стойност на 1 януари	1 492	1 536	6 410	6 919	942	1 066	128	200	252	-	9 224	9 721

Към 31.03.2019г. дълготрайните материални активи на Дружеството включват: земи на стойност 476 хил. лв. (2018г.: 476 хил. лв.) и сгради с балансова стойност 1002 хил. лв. (2018г.: 1 016хил. лв.).

Към 31.03.2019г. разходите за придобиване на дълготрайни активи в размер на 445 хлв. са за изграждане на линия за байцване и лакиране.

Оповестяване за ограничения върху правото на собственост :

Върху активите, собственост на дружеството няма наложени ограничения върху собствеността.

2. ДЪЛГОТРАЙНИ НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Софтуери 2019 BGN'000	Софтуери 2018 BGN'000
Отчетна стойност		
Салдо на 1 януари	112	112
Придобити	-	
Отписани	-	
Салдо на 31 декември	112	112
Набрано изхавяване		
Салдо на 1 януари	54	50
Начислена амортизация за годината	4	4
Отписана амортизация	-	-
Салдо на 31 март	58	54
Балансова стойност на 31 март	54	58

3. АКТИВИ/(ПАСИВИ) ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Отсрочените данъци върху печалбата към 31 март са свързани със следните обекти в отчета за финансово състояние:

Движението в отсрочените данъчни активи/(пасиви) е представено по-долу:

	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Дългосрочни приходи на персонала	11			11
Имоти, машини и оборудване	(129)			(129)
Компенсирани отпуски	1			1
Доходи на местно физическо лице	2			2
Обезценка вземания	49			49
Загуба за пренасяне	88			88
Общо	22	-	-	22

При признаване на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на дружеството да генерира достатъчна данъчна печалба.

4. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

	31.3.2019 BGN'000	31.12.2018 BGN'000
Материали	1 180	982
Стоки	13	13
Продукция	2 793	2 711
Общо	3 986	3 706

Наличните към 31 март 2019г. материали включват основни материали – 3986 хил. лв. (2018г.:3706 хил. лв.) и са представени в баланса по цена на придобиване (себестойност).

5. ТЪРГОВСКИ ВЗЕМАНИЯ

	31.03.2019	31.12.2018
	BGN'000	BGN'000
Вземания от клиенти	1 879	2 268
	1 879	2 268
Доставчици по аванси	630	332
	630	332
Общо	2 509	2 600

Вземанията от клиенти са безлихвени и от тях –74хил. лв. са левови (31.12.2018г.: 71хил. лв.), в евро– 1805 хил. лв. (31.12.2018г.: 2197хил. лв.).

Дружеството е определило обичаен кредитен период, за който не начислява лихви на клиентите до 360 дни. Забава след срок е приета от дружеството като индикатор за обезценка. Ръководството преценява събираемостта като анализира експозицията на клиента, възможностите за погасяване и вземане решение относно начисляването на обезценка.

*Има*просрочениобезценени вземания от клиенти.

Предоставените аванси към 31декември са за външни услуги (дървесина, услуги ремонт).

ДРУГИ ТЕКУЩИ АКТИВИ

	31.03.2019	31.12.2018
	BGN'000	BGN'000
Данъци за възстановяване	187	107
Застраховки и абонамент	23	32
Вземания по съдебни спорове	132	132
Други	98	84
Общо	440	355

6. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

	31.03.2019	31.12.2018
	BGN'000	BGN'000
Основен капитал	515	515
Неразпределена печалба	1 260	1 185
Резерви	19 928	19 928
Други компоненти на собствения капитал	354	354
Общо	22 057	21 982

Към 31март 2019г. регистрираният акционерен капитал на Фазерлес АД възлиза на 515 хил. лв., разпределен на 515 000бр. обикновени поименни акции с право на глас с номинална стойност на акция 1 лв.

Резервите включват:

	31.03.2019	31.12.2018
	BGN'000	BGN'000
Общи резерви	515	515
Други резерви	19413	19413
	19928	19928

Общите резерви са формирани от разпределение на печалбата, съгласно изискванията на Търговския закон и устава на дружеството.

Другите резерви включват печалби и загуби от предходни години и суми от ревалоризация на активи и пасиви към 1997г.

Другите компоненти на собствения капитал са формирани на база извършени към 01.01.2003г. преоценки до справедлива стойност на земи и сгради. Съдържа разликата между новата оценка и остатъчната стойност и е представен нетно от ефекта на отсрочените данъци.

7.НЯМА ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО БАНКОВИ ЗАЕМИ

8. ДЪЛГОСРОЧНО ФИНАНСИРАНЕ

Полученото финансиране е за нетекущи активи, свързани с енергийната ефективност на дружеството. Признатият приход от финансираня за 2019 г. е 45х.лв. Финансираня, които ще бъдат признати като приход през следващи отчетни периоди е 131 х.лв.

	31.12.2019	31.12.2018
	BGN'000	BGN'000
До 1 година (краткосрочна част)	45	75
Над 1 година (дългосрочна част)	86	86
	131	161

Краткосрочната част от финансиранята ще бъде призната като текущ приход през 2019 г. и е представена във Финансираня и приходи за бъдещи периоди.

9. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА ПРИ ПЕНСИОНИРАНЕ

Задълженията към персонала при пенсиониране включват сегашната стойност на задължението на дружеството за изплащане на обезщетения на наетия персонал към 31.03.2019г. при настъпване на пенсионна възраст. Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда работодателят следва да изплаща обезщетения на работниците и служителите при пенсиониране – от 2 до 6 брутни месечни работни заплати според трудовия стаж в дружеството.

За определяне на дългосрочните си задължения към персонала Дружеството е направило актюерска оценка, като е ползвало услугите на сертифициран актюер.

ОСНОВНИ АКТЮЕРСКИ ПРЕДПОЛОЖЕНИЯ

Кредитния метод на прогнозираните единици представя задължение, което ще възникне в един бъдещ момент във времето и се основава на редица предположения. От тази гледна точка метода е чувствителен по отношение на предположенията за стойностите на основните параметри, от които зависи настъпването на задължението и размера на дължимото обезщетение. Основните

предположения в Приложение 1, от които зависи размера на задължението се основават на следните допускания:

3.1. Демографски допускания.

Демографските допускания отразяват вероятността лицата, назначени на трудов договор да останат при работодателя и в момента на придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст и за тях да възникне задължение за изплащане на обезщетение. Лицата могат да отпаднат преди пенсиониране по различни причини: оттегляне, съкращаване на щат, заболяване, смърт, инвалидизиране и др. Демографските допускания отразяват специфични вероятности, които се базират на статистическа информация за населението на страната и са приложени към структурата на персонала по пол и възраст към момента на извършване на оценката.

3.1.1. Таблица за смъртност.

Таблицата за смъртност отразява вероятността лицата да доживеят определената възраст за придобиване на право на пенсия. Изчислява се за всяко лице индивидуално на базата на неговия пол и на възрастта му към момента на извършване на оценката. Към 31.12.2018 е използвана таблица за смъртност и средна продължителност на предстоящия живот на населението на България за периода 2008 – 2010 година на Националния статистически институт.

3.1.2. Таблица за инвалидизиране

При определяне на вероятностите за инвалидизиране се допуска, че смъртността и инвалидизирането се развиват по един и същи начин във времето, имат сходен характер и са взаимно свързани. За определяне на задълженията свързани с инвалидизиране е използвана хотаблица за смъртност с 50% корекция на вероятностите за умирање.

3.1.3. Вероятност за оттегляне

На база на предоставена информация за текучеството на персонала, е съставена вероятността за напускане или предстоящо съкращаване с нормално разпределение NORMDIST(време до пенсия; 15; 6; 1). Тази вероятност е приложена към съществуващата структура на персонала, съобразно разпределението на лицата по пол и възраст към момента на извършване на оценката.

3.2. Финансови допускания.

Финансовите допускания се прилагат към развитието на паричните потоци във времето и се отразяват върху размера на бъдещото задължение и определянето на неговата настояща стойност. Приетите лихвени проценти представляват много важна част от процеса на оценката, тъй като се използват за дисконтиране на очакваните бъдещи парични потоци, в резултат на което се получават капитализираните стойности на бъдещите плащания. Финансовите допускания отразяват реалните очаквания за развитието и бъдещия размер на някои основни параметри като доходност на инвестициите, ръст на заплатите, инфлация и др. При определянето на финансовите параметри следва да се има в предвид дългосрочния характер на задължението към по-голямата част от наетите лица, според момента на възникване на задължението за изплащане на обезщетение.

3.2.1. Ръст на заплатите.

Приложения процент за ръст на заплатите е от съществено значение за определяне на размера на задължението към момента на неговото възникване. Размерът на този процент е определен на базата

на информация за ръста на заплатите в дружеството и на прогнозните очаквания за следващите години, според очакваното ниво на инфлация.

Като се има предвид статистическата информация за доходите и инфлацията в страната и очакванията на работодателя е определен прогнозният ръст на заплатите. Използваният към края на предходна година ръст на заплатите е запазен, като за настоящата оценка е приложен ръст на заплатите в размер на *пет на сто годишно*.

3.2.2. Ръст на инфлация

НСС19 третира всички видове пенсионни схеми. Условието на пенсионните обезщетения по чл.222 от Кодекса на труда не са обвързани директно с инфлационните процеси в страната. В конкретния случай, очакваната инфлация на заплатите в предприятието е отразена в изчисленията чрез заложените очаквания за средногодишно нарастване на заплатите (5 %).

3.2.3. Процент на дисконтиране.

Според изискването на стандарта процента с който ще се дисконтира задължението трябва да съответства на пазарните доходи към дата на счетоводния баланс, който носят първокачествените корпоративни облигации. При условие, че няма развит капиталов пазар следва да се използват пазарните доходи на правителствените облигации. Удачно е също така, като процент на дисконтиране да се използва и бъдещата норма на възвръщаемост на предприятието. Използваната при предходната оценка норма на дисконтиране 2,00% е преразгледана, като за текущата оценка е приложена 1,25 % годишна норма на дисконтиране определена на база информация от европейската централна банка за Дългосрочен лихвен процент – 10 години падеж, деноминиран в български лева.

3.3. Други допускания.

При определянето на момента на пенсиониране за всички лица, работещи на трудов договор в дружеството се предполага, че те ще се пенсионират според изискването за пенсия за осигурителен стаж и възраст за работещите при условията на категория труд, която е най-благоприятна за тях. Нормативната база ще се запази в бъдеще без промени касаещи правото на пенсия.

РЕЗУЛТАТИ ОТ АКТЮЕРСКИТЕ ИЗЧИСЛЕНИЯ.

При изчисляването на задължението трябва да се отчете факта, че настоящия актюерски модел е чувствителен към комплекса от заложен параметри, които са зададени предварително. При промяна на някой от тези параметри може да се очаква реализиране на актюерска печалба или загуба, която по своята същност е измерител до каква степен използваните допускания са се реализирали съгласно предвижданията през съответната година. В Приложенията са представени данни за състоянието на фонда през текущата година, както и чувствителността на общото задължение към промени в използваните предположения с цел оповестяване значимостта на използваните предположения за норма на дисконтиране, темп на нарастване на работната заплата и текучество в предприятието.

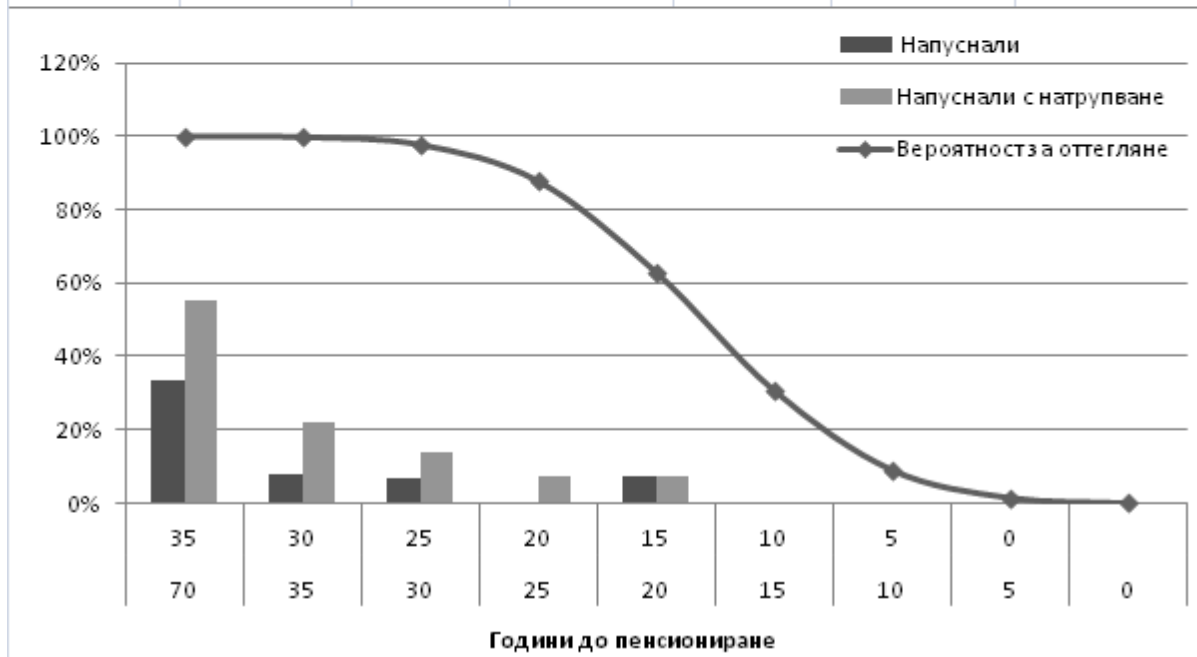
През текущата година, по чл.222 от КТ е реализирана обща актюерска загуба в размер на 9 356 лв. Актюерските печалби и загуби са измененията в настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи, в резултат на:

а) произтеклите от опита и действителността корекции (въздействието от разликите между предходните актюерски предположения и събитията и тези, които са се случили в действителност) – разлика между действително реализираните през годината и заложените в модела допускания за движение на персонала за лица, на които се дължи обезщетение и темп на изменение на работните заплати (с ефект печалба 14376 лв.)

б) въздействието от промените в самите актюерски предположения - *направените промени в нормативната уредба/условията по плана (с ефект загуба 0 лв. - разходи за минал стаж), промяна на допусканията за текучество (с ефект 520 лв.), промяна на допусканията за ръст на възнагражденията (с ефект 0 лв.) и промяна на дисконтовият процент (с ефект загуба 23 688 лв.)*.

Може да се обележи, че през годината е реализиран отрицателен ръст (**6,05 %**) на фонд работна заплата при заложен в модела 5 % на годишна база, същевременно движението на персонала за поредна година е под очакваното, като кумулативно двата фактора са основната предпоставка за реализирана актюерска загуба свързана с опита.

Години до пенсиониране	Брой служители	Брой напуснали	Напуснали	Напуснали с натрупване	Вероятност за оттегляне	
70	35	3	1	33%	55%	100%
35	30	13	1	8%	22%	100%
30	25	15	1	7%	14%	98%
25	20	20	0	0%	7%	88%
20	15	27	2	7%	7%	63%
15	10	39	0	0%	0%	31%
10	5	53	0	0%	0%	9%
5	0	18	0	0%	0%	2%
0		7	0		0%	0%
ОБЩО		195	5	3%		

Съгласно изискванията на НСС19 следва незабавно отчитане на актюерска печалба в отчета за приходи и разходи.

10. ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	31.03.2019 BGN'000	31.12.2018 BGN'000
Задължения към доставчици	370	52
Други краткосрочни задължения	149	120
Общо	519	172

11. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА

	31.03.2019 BGN'000	31.12.2018 BGN'000
Задължения към персонала	138	105
Задължения към социалното осигуряване	78	68
Общо	216	173

Задълженията към персонала са текущи и включват чистата сума на неизплатените възнаграждения за м. Март 2019г.: 138 хил. лв. (2018г.: 105хил. лв.).

Задълженията към социалното осигуряване към 31.03.2019г. включват дължимите текущи осигуровки за м. март: 78 хил. лв. (2018г.: 68 хил. лв.).

12. ДЪЛЖИМИ ТЕКУЩИ ДАНЪЦИ

Дължимите текущи данъци към 31.03.2019г. са:

	31.03.2019 BGN'000	31.12.2018 BGN'000
ДДФЛ	32	28
Данъци от печалбата/Др.разчети с бюджета		1
Общо	32	29

Б.Отчет за приходите и разходите

13. ПРИХОДИ ОТ ПРОДАЖБИ

Приходи от продажби включват:

	2019	2018
	BGN'000	BGN'000
Приходи от продажба на продукция	2 258	11 258
Предоставени услуги	9	844
Други приходи от продажби	132	583
Общо	2 399	12 685

14. ДРУГИ ПРИХОДИ

Другите приходи включват:

	2019	2018
	BGN'000	BGN'000
<i>Приходи от продажба на материали</i>	1	11
<i>Приходи от продажба на дълготрайни активи</i>	2	34
<i>Други приходи</i>	99	463
<i>Приходи от финансираня</i>	30	75
Общо	132	583

15. ИЗПОЛЗВАНИ СУРОВИНИ, МАТЕРИАЛИ И КОНСУМАТИВИ

Използвани суровини, материали и консумативи включват:

	2019	2018
	BGN'000	BGN'000
Основни суровини и материали	790	3 083
Ел. енергия	250	1 017
Резервни части	24	235
Гориво	125	869
Други	71	634
Общо	1 260	5 838

16. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

Разходите за външни услуги включват:

	2019	2018
	BGN'000	BGN'000
Текущ ремонт	9	47
Местни данъци и такси		23
Граждански договори	38	145
Транспортни услуги	141	753
Застраховки	17	48
Пристанищни разходи	23	118
Пречистване на отпадни води	32	55
Телефонни разговори	5	8
Винетки	3	14
Наем	16	70
Консултантски дейности	24	59
Разход и такси вода		24
Тр.разходи, претоварване и подвоз на дървесина	82	173
Други услуги	26	99
Общо	416	1 636

Договорените разходи за годината за одит по закон и други свързани с одита услуги са в размер на 14 хил. лв. (2018г.: 14 хил. лв.).

17. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛ

Общо разходите за персонала включват

:

	2019	2018
	BGN'000	BGN'000
Разходи за текущи възнаграждения	624	2 511
<i>в т.ч. на ръководния персонал</i>	38	147
Вноски по социалното осигуряване	49	508
<i>в т.ч. на ръководния персонал</i>	5	21
Социални разходи за персонала	36	149
Начислени суми за неизползван платен отпуск	(12)	14
Общо	697	3 182

18. ДРУГИ РАЗХОДИ

Други разходи включва

	2019	2018
	BGN'000	BGN'000
Командировки	1	24
Работно облекло	6	16
Канцеларски материали	1	6
Представителни разходи		5
Обезценка на вземане		266
Други	2	89
Общо	10	406

19.БАЛАНСОВА СТОЙНОСТ НА ПРОДАДЕНИТЕ СТОКИ И ДРУГИ АКТИВИ

Балансовата стойност на продадените стоки и други активи включват балансовата стойност на продадените стоки и материали от Фазерлес АД.

	2019 BGN'000	2018 BGN'000
Балансова стойност на продадени материали		13
Общо	3	13

20. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ

Финансовите приходи включват:

	2019 BGN'000	2018 BGN'000
Приходи от Лихви		
Положителни разлики от промяна на валутни курсове	1	5
Положителни разлики от операции с финансови активи		-
Общо	1	5

ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

Финансовите разходи включват:

	2019 BGN'000	2018 BGN'000
Разходи за лихви		6
Отрицателни разли от операции с финансови активи	2	41
Отрицателни разлики от промяна на валутни курсове		9
Други	1	7
Общо	3	63

21. РАЗХОДИ ЗА ДАНЪЦИ

Основните компоненти на разхода/(икономията) на данъци върху печалбата за годините, завършващи на 31 март са:

	2019 BGN'000	2018 BGN'000
<u>Отчет за приходите и разходите</u>		
Данъчна печалба за годината по данъчна декларация		
Текущ разход за данъци върху печалбата за годината		
Отсрочени данъци върху печалбата		
Свързани с възникване и обратно проявление на временни разлики		15
<u>Общо разход за данъци върху печалбата, отчетени в Отчета за приходите и разходите</u>	0	15

	2019 BGN'000	2018 BGN'000
<u>Равнение на данъчния разход на данъци върху Печалбата определен спрямо счетоводния резултат</u>		
Счетоводна печалба за година		90
Данъци върху печалбата - 10%		9
От непризнати суми по данъчна декларация		
Свързани с увеличения - 1251 хил. лв. (2017г.: 1518 хил. лв.)		125
Свързани с намаления - 1673 хил. лв. (2017г.: 1779 хил. лв.)		-167
Данък върху постоянни разлики между счетоводната печалба и данъчната печалба		
Отсрочени данъци върху печалбата от предходни години		
<u>Общо разход за данъци върху печалбата, отчетени в Отчета за приходите и разходите</u>		15

22. ДОХОДИ НА АКЦИЯ

	2019	2018
Среден брой акции (в хил.)	515	515
Нетна печалба за годината (BGN'000)		75
Основен доход на акция (BGN)	0.0000	0.1456

23. СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Свързани лица на дружеството са както следва:

Свързани лица

Акционери:

Фазеринвест АД

Вид на свързаност

Основен акционер (58.59%)

Предприятия, собственост на основни акционери и предприятия, в които пряко или косвено притежават значителен дял отделни личности, упражняващи контрол върху дружеството (Другисвързани дружества), са:

Доставка от свързано предприятие

	31.03.2019 BGN'000	31.12.2018 BGN'000
Фазеринвест АД	18	70
Общо	18	70

Условията при които е извършена доставката не се отклонява от пазарните цени за подобен вид сделки.

Задълженията към свързани предприятия към 31.12.2018г. са към следните дружества:

	31.03.2019 BGN'000	31.12.2018 BGN'000
Фазеринвест АД	6	7
Общо	6	7

Задълженията към свързани предприятия към 31.12.2018г. по видове са както следва:

	31.03.2019 BGN'000	31.12.2018 BGN'000
Задължение за наем на ДМА	6	7
Общо	6	7

Възнаграждения на ключовия управленски персонал:

Ключовият управленски персонал на дружеството е съветът на директорите:

	31.03.2019 BGN'000	31.12.2018 BGN'000
Заплати и осигуровки	38	168

24. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си дейност дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове, най – важните от които са: пазарен (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци. Затова общото управление на риска е фокусирано върху прогнозиране на резултатите от определени области на финансовите пазари за постигане на минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които биха могли да се отразят върху финансовите резултати. Финансовите рискове текущо се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, за да се определят адекватни цени на услугите, предоставяни от дружеството, да се оценят адекватно формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на риска се осъществява текущо от ръководството на дружеството. Последното е приело основни принципи за общото управление на финансовия риск и за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден, при използването на недеривативни инструменти.

По-долу са описани различни видове рискове, на които е изложено дружеството при осъществяване на търговските му операции, както и възприетият подход при управлението на тези рискове.

Пазарен риск

а. Валутен риск

Дружеството е изложено на валутен риск, когато търгува във валута различна от българския лев и евро. Ръководството се стреми към договаряне на цени в лева или евро..

Значителна част от операциите на дружеството обичайно са деноминирани в български лева и/или евро.

б. Ценови риск

Дружеството е изложено на ценови риск за негативни промени в цените на основните материали(дървесина), горивата, електроенергията - обект на неговите операции, защото съгласно договорните отношения с клиентите те са обект на периодичен анализ и обсъждане за преразглеждане и актуализиране спрямо промените на пазара и защото те са специфични и за определен кръг доставчици, при които има установени процедури за периодично актуализиране спрямо промените на пазара.

Кредитен риск

При осъществяване на своята дейност дружеството е изложено на кредитен риск, който е свързан с риска някой от контрагентите му да не бъде в състояние да изпълни изцяло и в обичайно предвидените срокове задълженията си към него.

Финансовите активи на дружеството са концентрирани в две групи: парични средства, вземания от свързани лица и други контрагенти.

Паричните средства в дружеството и разплащателните операции са съсредоточени в първокласни търговски банки с висока репутация и стабилна ликвидност, което ограничава риска относно паричните средства и паричните еквиваленти.

Дружеството има политика да продава с отсрочени плащания. Събираемостта и концентрацията на вземанията се контролира текущо и стриктно, съгласно установената политика на дружеството.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж. То провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която постоянно поддържа оптимален ликвиден запас парични средства, добра способност на финансиране на стопанската си дейност, включително чрез осигуряване и поддържане на адекватни кредитни ресурси и улеснения, постоянно контролно наблюдение на фактическите и прогнозни парични потоци по периоди напред и поддържане на равновесие между матурирещите граници на активите и пасивите на дружеството.

Риск от лихвоносните парични потоци

Като цяло дружеството няма значителни лихвоносни активи, с изключение на паричните средства и еквиваленти и договорни фондове. Тъй като то поддържа значителни по размер свободни парични средства, неговите приходи и оперативни парични потоци са в голяма степен зависими от промените в пазарните лихвени равнища.

Дружеството не е изложено на лихвен риск от своите дългосрочни и краткосрочни заеми. Те са обичайно с непроменлив(договорен) лихвен процент, който не поставя в зависимост от лихвен риск паричните му потоци.

Дружеството управлява своя риск на паричните потоци спрямо лихвените равнища като при сключване на договорите за ползване на банкови кредити се стреми да договаря лихвен процент избирайки най-изгодните условия, предлагани на банковия пазар.

Лихвоносните финансови активи на дружеството включват парични средства по разплащателни сметки в банки в размер на 4 431 хил.лв. (2017г.: 4 651 хил.лв.) и финансови активи, държани за търгуване – 2651 хил.лв.(2017г.:1181хил.лв.) при договорен плаващ лихвен процент.

Няма лихвоносни финансови пасиви към 31.12.2018г.

Справедливи стойности

Справедливата стойност най-общо представлява сумата, за която един актив може да бъде разменен или едно задължение да бъде изплатено при нормални условия на сделката между независими, желаещи и информирани контрагенти.

Притежаваните от дружеството финансови активи са основно търговски вземания и наличности по разплащателни сметки в банки, поради което се приема, че балансовата им стойност е приблизително равна на тяхната справедлива стойност. Притежаваните от дружеството финансови пасиви представляват основно заеми и търговски задължения, поради което се приема, че балансовата им стойност е приблизително равна на тяхната справедлива стойност.

25. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ

Към 31.12.2018 г. дружеството няма поети ангажименти, поради което не декларираме суми за условни задължения и ангажименти.

26. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА БАЛАНСА

За периода след датата, към която е съставен финансовият отчет, не са настъпили важни и/или значителни за дейността на дружеството некоригиращи събития, неоповестяването на които би повлияло за вярното и честно представяне на финансовите отчети.

ДЕЙСТВАЩО ПРЕДПРИЯТИЕ

Ръководството на дружеството счита, че предприятието е действащо и ще остане действащо, няма планове и намерения за преустановяване на дейността.